

Ključne skupne ugotovitve samoevalvacije študijskih programov 1. in 2. stopnje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani v letu 2014

Samoevalvacija prve polovice študijskih programov 1. in 2. stopnje FDV, je v letu 2014 potekala v okviru trajanja projekta KUL, ki je na UL potekal od marca 2013 do konca junija 2015. Skrbniki študijskih programov so samoevalvacijo posameznih študijskih programov na Fakulteti za družbene vede izvedli od junija do avgusta 2014.

Ljubljana, januar 2015

V letu 2014 so skrbniki študijskih programov Fakultete za družbene vede opravili samoevalvacijo študijskih programov 1. in 2. stopnje, glede na pripravljen vprašalnik, ki je bil pripravljen v okviru trajanja projekta KUL. Skupne ugotovitve so pripravljene na podlagi posredovanih poročil s strani skrbnikov študijskih programov 1. in 2. stopnje.

V letu 2014 so bile opravljene samoevalvacije na naslednjih **prvostopenjskih** programih:

- **Univerzitetni študijski program Evropske študije – Družboslovni vidiki**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Andreja Jaklič
- **Univerzitetni študijski program Komunikologija – Medijske in komunikacijske študije**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Dejan Jontes
- **Univerzitetni študijski program Komunikologija – Tržno komuniciranje in odnosi z javnostmi**, samoevalvacijo opravil izr. prof. dr. Samo Koprivnik
- **Univerzitetni študijski program Politologija – Obramboslovje**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Uroš Svete
- **Univerzitetni študijski program Politologija – Analiza politik in javna uprava**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Irena Bačlija Brajnik
- **Univerzitetni študijski program Sociologija – Kadrovski menedžment**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Andrej Kohont
- **Univerzitetni študijski program Družboslovna informatika**, samoevalvacijo opravila red. prof. dr. Tina Kogovšek

V letu 2014 so bile opravljene samoevalvacije na naslednjih **drugostopenjskih** programih:

- **Magistrski študijski program Komunikologija – komuniciranje, mediji in družba**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Andrej Škerlep
- **Magistrski študijski program – Kulturologija – kulturne in religijske študije**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Karmen Šterk
- **Magistrski študijski program – Mednarodni odnosi**, samoevalvacijo opravil red. prof. dr. Zlatko Šabič
- **Magistrski študijski program – Politologija – Politična teorija**, samoevalvacijo opravil izr. prof. dr. Žiga Vodovnik
- **Magistrski študijski program Sociologija**, samoevalvacijo opravil izr. prof. dr. Marjan Hočevar
- **Magistrski študijski program Strateško tržno komuniciranje**, samoevalvacijo opravil red. prof. dr. Zlatko Jančič
- **Magistrski študijski program Sociologija – Upravljanje organizacij, človeških virov in znanja**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Andrej Kohont

Ključne skupne ugotovitve prvostopenjskih in drugostopenjskih študijskih programov:

Na fakultetnih programih prve in druge stopnje potekajo srečanja in sicer v okviru mesečnih sej kateder, letnih razpravah ob začetku in zaključku študijskega leta, sestankih posameznih izvajalcev predmetov, srečanj s študenti in srečanj s predstavniki potencialnih delodajalcev. Na fakultetni ravni prav tako mesečno poteka Kolegij predstojnikov.

Skrbniki študijskih programov, predstojniki kateder, izvajalci predmetov, na nekaterih katedrah so v razprave vključeni tudi študenti, se pogovarjajo o **kakovosti izvedbe posameznega programa**, kjer se vsebinska področja nanašajo na: vsebino in izvedbo programa kot celote kot tudi posameznih predmetov, medpredmetno povezovanje, primerljivost in konkurenčnost programa z drugimi programi v Sloveniji in tujini, kompetence in zaposljivost diplomantov, o stopnji splošnega zadovoljstva študentov s študijem na posameznem programu, študentske izmenjave, možnosti dodatnega izobraževanja, podosobitve učnih načrtov, literature, kriterije na izpitih, uvedbo novih učnih metod, obseg študijskih dejavnosti, o horizontalnem in vertikalnem povezovanju predmetov na 1. stopnji in med obema stopnjama itd. Vsebine teh srečanj so tudi težave študentov pri opravljanju študijskih obveznosti, prehodnost med letniki, izvedbe predmetov angleškem jeziku, študentske in profsorske izmenjave, povezovanje pedagoškega in raziskovalnega dela, promocija študija, zaključevanje študija, prekrivanje predmetov in s tem povezave potrebe po spremembah, kadrovske spremembe, obremenitve pedagogov in internacionalizacija študija. Vsebine teh srečanj so bile na večini programov izpostavljene tudi kot predlogi izboljšav posameznega študijskega programa na fakultetni ravni.

Na področju **medpredmetnega povezovanja na 1. stopnji**, vse katedre obravnavajo teme glede kontinuiranega sodelovanja in usklajevanja med nosilci predmetov, nadgrajevanja, povezovanja in prekrivanja vsebin, omogočanja ustrezne izbirnosti predmetov in sprotne evalvacije mnenja študentov. Na vseh programih, z izjemo Politologije – Analiza politik in javna uprava in Sociologija – kadrovski menedžment, poročajo o pomanjkanju medkatedrskega medpredmetnega povezovanja na ravni fakultete in ob tem opozarjajo na njegovo pomembnost z vidika študentovega problemskega in interdisciplinarnega apliciranja znanja ter kompetenc. Vse katedre na 1. in 2. stopnji vsaj delno spremljajo **specifičnost vpisne populacije** (število točk na maturi, prehodnost med letniki, pričakovanja in razlogi za vpis, dosežki v letniku, zaključevanje študija) in pri tem ugotavljajo ter navajajo nižanje ravni srednješolskega znanja. Na 2. stopnji predvsem spremljajo iz katerih dodiplomskih programov prihajajo študentje (večinoma so iz FDV), njihovo uspešnost pri posameznih predmetih in zaključevanje magistrskih nalog. Na **2. stopnji se medpredmetno povezovanje** kaže predvsem pri zagotavljanju horizontalne in vertikalne koherentnosti programa, preko modulskih predmetov, večpredmetnih raziskovalnih nalog in seminarjev, skupnih projektnih nalogah ter povezava splošnih in izbirnih predmetov.

Kot močne točke prakse pogovorov o **kakovosti prvostopenjskih študijskih programov** katedre na navajajo naslednje: redni mesečni pogovori o kakovosti pedagoškega dela, pogovori s študenti in izvajalci v okviru posameznih predmetov, kooperativnost, samoevalvacija in samorefleksija. Za šibke točke pa opredeljujejo: nezmožnost doseganja konsenza, težave pri uvajanju potrebnih sprememb, potreba po hitrejšem uvajanju novosti, zunanje omejitve (finančne, birokratske) in nizka stopnja vključenosti v pogovore z izvajalci, ki niso člani kateder ali prihajajo iz drugih fakultet. Na **2. stopenjskih programih** so izpostavljene naslednje močne točke: inkluzivnost, poglobljenost in kontinuiranost procesa, odprt dialog, povezovanje nosilcev, povečan delež individualne obravnave in dela s študenti, medsebojna komunikacija med nosilci in oblikovanje smernic za nadalji razvoj programov. Kot šibke točke pa navajajo: preobremenjenost izvajalcev, pomanjkanje nadgrajevanja dodiplomskega znanja (pripombe študentov o ponavljanju snovi), hierarhizacija smernic oz. ekonomska in normativna neurejenost in nezmožnost organiziranja praks.

Kot pogloblitve razloge **za spremembe prvo stopenjskih študijskih programov**, katedre navajajo naslednje razloge: (re)akreditacije študijskih programov, novosti v stroki, večanje atraktivnosti programa, sledenje spremembam in trendom v tujini (konkurenčnost), uvajanje novih metod dela s študenti, povezave s projekti, spremembe literature, potrebe potencialnih delodajalcev in kadrovske spremembe. Pri tem sledijo smernicam in standardom, ki jih narekuje zakonodajni okvir, evalvacijska in samoevalvacijska poročila, mednarodna primerljivost, interdisciplinarnost, potrebe trga delovne sile, rezultati študentskih anket, posredovanje novih in aktualnih znanja ter razvoj kompetentnosti. Na drugostopenjskih študijskih programih, katedre za glavne razloge navajajo: razvoj področja, reakreditacije, potrebe delodajalcev, pobude predstojnikov, nosilcev in izvajalcev, kadrovske in finančne spremembe ter povratne informacije študentov. Spremembe so odvisne od finančnih sredstev, vsebine in kadrovskih potencialov, pri čemer sledijo standardom spremljanja tujih programov, posredovanja novih znanj, razvoju kompetenc, insitucionalnih okvirov UL in FDV in trendov na raziskovalnem področju.

Način vključevanja deležnikov v samorefleksijo in načrte izboljšav **prvostopenjskih študijskih programov** poteka kontinuirano in na večih ravneh. Poleg članov kateder so v refleksijo vključeni tudi študenti in sicer preko svojih predstavnikov, tutorskega sistema, rednih letnih anket o zadovoljstvu, fokusnih skupin, izvedenih intervjujev, ki jih izvajajo predstojniki kateder s predstavniki študentov posameznega študijskega programa in s sodelovanjem na neformalnih in strokovnih srečanjih ter aktivnostih. V refleksijo so vključeni tudi delodajalci in sicer kot gostujoči predavatelji, preko povratnih informacij o študentih na praksi, okroglih miz, tematskih dogodkov in neformalnih alumni srečanj, kjer ti dajejo odzive na znanja in kompetence diplomatov (tako v smislu ustreznosti kompetenc kot tudi možnosti izboljšav). Vključevanje širšega okolja v refleksijo in načrte izboljšav poteka predvsem preko povezovanja s komplementarnimi institucijami, s splošno javnostjo, mediji, udeležbo na nacionalnih in mednarodnih konferencah ter ostalih študijskih in obštudijskih dejavnostih. Na **drugostopenjskih študijskih programih** so prav tako v refleksije poleg predstavnikov

kateder in nosilcev vključeni študentje in sicer preko sodelovanja na razpravah, študentskih anket in predstavnika letnika oz. koordinatorskega študijskega programa. Delodajalci so vključeni preko neformalnih pogovorov, diskusij in povratnih informacij o njihovem zadovoljstvu z našimi magistranti. Vključevanje v širše okolje se kaže predvsem s povezovanjem v akademskih mrežah, razvojem področja, primerjavo programov v tujini, alumni klubov in nevladnim sektorjem.

Pri **prehodnosti v višje letnike** na **prvostopenjskih študijskih programih** vse katedre navajajo najslabšo prehodnost iz prvega v drugi letnik, kar pripisujejo vse slabšemu srednješolskemu znanju in upadanju števila točk na maturi. Prehodnost med višjimi letniki je na vseh programih precej višja, kar pripisujejo večjemu naboru izbirnih predmetov, zanimanju in motiviranosti študentov za nadaljevanje ter posledično dokončanje študija. Za prehodnost med letniki si katedre prizadevajo z intenzivnim in kakovostnim delom v predavalnicah, visoko stopnjo individualiziranega dela s študenti, uvedbo raznolikih metod dela, preko tutorskega sistema, intenzivnega informiranja in pogostejše komunikacije s profesorji ter organiziranjem neformalnih srečanj. Na **drugostopenjskih študijskih programih** študente močno spodbujajo, da magistrirajo in zaključijo študij v enem letu, pri tem je mentorjeva vloga, da s študentom intenzivno komunicirajo in jih spodbujajo. Opažajo pa, da število diplom z leti upada, za kar je večina razlogov zunanjih (pomanjkanje časa, odsotnost statusa študenta, preobremenjenost s službo) kot tudi problem z idejo, sprejemom dispozicijem motivacijo in finančne težave. Na programu Komunikologija – komuniciranje, mediji in družba so izpostavili tudi problem nekompatibilnosti med modeloma 4+1 in 3+2, ki se kaže predvsem na prehodu iz 1. na 2. stopnjo. Problemi ki izhajajo iz tega so predvsem ti, da je v prekratnem časovnem okviru preveč pedagoških vsebin in obveznosti za študente (zato jih le malo magistrira v enem študijskem letu), kot tudi ta, da za diplomanta štiri letnega študija, vpis na 2 letni podiplomski program pomeni, da bo moral za isto stopnjo izobrazbe študirati leto več. Poleg tega, se na programe vpisujejo le diplomanti FDV.

Na področju **internacionalizacije prvostopenjskih študijskih programov** katedre (z izjemo Družboslovne informatike) opozarjajo na premajhno število predmetov, ki se izvajajo v angleškem jeziku, prav tako predlagajo povečanje števila gostujočih profesorjev, pri čemer nizko število pripisujejo predvsem birokratskih oviram, premajhnim spodbudam in neustrezni sistemski ureditvi (povračilo potnih stroškov, ustrezno plačilo itd.). Ob tem bi veljalo razmisliti tudi o okrepitevi obsega predmetov v angleškem jeziku. Na **drugostopenjskih študijskih programih** so mnenja deljena. Na nekaterih programih izražajo mnenje, da je delež izvedbe programa v tujem jeziku primeren, prav tako izmenjava zaposlenih. Med njimi izstopata programa Politologija – politična teorija in Mednarodni odnosi, ki sta v celoti internacionalizirana. Na ostalih programih, kjer internacionalizacijo označujejo kot nezadovoljivo, predlagajo predvsem naslednje ukrepe: posodobitev zakonodaje glede uporabe tujega jezika v pedagoškem procesu, vsakemu predavatelju predpisati obveznost, da vsako leto vsaj en predmet izvaja v angleškem jeziku, uvedba višjih finančnih spodbud za izvajanje predmetov v angleščini, za tuje predavatelje pa tudi višje kritije stroškov bivanja,

razpisovanje dodatnih plačljivih programov v angleškem jeziku za tuje študente, ki bi bili ločeno izvajani od domačih rednih programov.